

Tačno vreme nastanka prvih biblioteka nemoguće je utvrditi, kao ni njihovu tačnu ulogu. Sve su one, bez izuzetaka, bile društveno uslovljene, njihova uloga zavisila je od političkih, ekonomskih i kulturnih prilika određenog istorijskog perioda.

Prema nemačkom istoričaru Vortiasu za nastanak biblioteka bili su neophodni određeni preduslovi: 1) pojava i razvitak pisma koje se javlja 3-4000. godina pre nove ere, gotovo u isto vreme, u Egiptu, Vavilonu i Kini, a koje su Feničani i Grci usavršili sastavivši prvo fonetsko pismo; 2) razvoj literature do te mere da je usmena tradicija postala nedovoljna, pa se javila potreba da se ona i zapiše, što je dovelo do pojave književnih spomenika; 3) Postanak jednog sloja obrazovanih ljudi, neophodnih za formiranje korisnika biblioteka, kao i samih bibliotekara .

Prenošenje znanja i iskustva usmenim putem bilo je moguće samo u malim zajednicama sa nerazvijenim društvenim odnosima. Tek će pojava pisma omogućiti ubrzani društveni razvoj, a kao posledice razvoja pojaviće se i prvi pisani dokumenti i potreba da se oni na određenim mestima skladište i čuvaju.

Iz vremena egipatskog kralja Ramzesa II (13. vek p.n.e.) sačuvan je jedan ilustrovani papirus, koji predstavlja najstariju ilustrovanu knjigu. Ovaj papirus je najverovatnije bio deo fonda kraljevske biblioteke . Prve egipatske biblioteke, nalazile su se u okviru hramova i u vladarskim palatama. Podaci o njima dosta su nepouzdati, a na osnovu arheoloških istraživanja postoje dokazi o postojanju biblioteke Ramzesa II u Tebi i biblioteke u hramu boga Horusa u Edfu u kojima su čuvani papirusni svici ispisani egipatskim hijeroglifima.

Jedni od najstarijih pisanih spomenika pronađeni su pri arheološkim iskopavanjima na teritoriji gde su se nekada razvijale i smenjivale najstarije civilizacije sveta Sumeri, Akađani, Asirci i Vavilonci. U velikim sumerskim gradovima Uruku, Nipru, Lagašu i mnogim drugim mestima, pronađene su glinene pločice pisane klinastim pismom. Najznačajnija biblioteka tog vremena bila je biblioteka asirskog kralja Asurbanipala (668-626 p.n.e.) .

U starogrčkim gradovima polisima i pored raširene pismenosti, na većoj ceni i više poštovani, bili su usmeno izlaganje i neposredan dijalog. Ipak su mnogi znameniti Grci imali veće ili manje zbirke knjiga od kojih je najpoznatija bila je Arestotelova biblioteka.

Posle smrti Aleksandra Velikog 323. godine p.n.e. njegovo carstvo je podeljeno, a jedan od njegovih vojskovođa i prijatelja, Ptolomej I Soter, nasledio je Egipat. U Aleksandriji, glavnom gradu Egipta "kao rezultat srećne kombinacije klasične grčke i orijentalne bibliotečke tradicije nastala je Aleksandrijska biblioteka". Ptolomej I Soter, prvi vladar iz dinastije Ptolomeja, u želji da u novom gradu okupi najpoznatije naučnike, pisce, filozofe i sve ostale učene ljude, osniva Muzeon – jednu vrstu Akademije nauka.

Ptolomeji su članovima Muzeona davali doživotno zaposlenje, izdašne plate, besplatan smeštaj, hranu i sjajne uslove za rad. Muzeon se nalazio u elitnom delu grada, u okviru same kraljevske palate. Uz sve druge povlastice na raspolaganju im je bio i veliki broj knjiga, koje su bile smeštene u biblioteci specijalno podignutoj za njihove potrebe. Bila je to nadaleko čuvena i cenjena Aleksandrijska biblioteka.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com